

Open wond in de canon van Nederland

Trouw – vrijdag 27 oktober 2006 – door Bart Zuidervaart.

Een propvolle Dominicuskerk in Amsterdam herdacht gisteravond op indrukwekkende wijze de elf dodelijke slachtoffers van de Schipholbrand.

Hossein Sahin had graag bij de herdenkingsbijeenkomst willen zijn. Zijn vader Kemal, een Turkse Koerd, stierf een jaar geleden in de vlammenzee op Schiphol-Oost.

Hossein wilde minister Verdonk tijdens de kerkdienst oproepen dit andere families niet meer aan te doen. Maar de zoon, asielzoeker in Duitsland, werd gisterochtend bij de grens tegengehouden en teruggestuurd.

Meer nabestaanden en overlevenden kregen de reis naar Amsterdam niet geregeld. Ze strandden in Frankrijk of Marokko. Toch zijn de banken in de Dominicuskerk vanavond tot de laatste plek bezet. De saamhorigheid is groot. Tineke Kabel krijgt vannacht twee Afghaanse overlevenden te logeren. “Best spannend”, zegt ze. “Je hebt werkelijk geen idee welke nachtmerrie deze mannen hebben beleefd.”

Gladys Toekaja vertelt de aanwezigen over ‘een onbeschrijflijk verdriet’. De Surinaamse verloor haar zoon Robert. Vandaag mag zij als enige het cellencomplex in om hem op haar manier te herdenken. “Dan geef ik het pas echt een plaats.”

Overlevenden schetsen een beeld van die nacht. Ze praten over schreeuwende mensen, vernedering en vooral schuldgevoel. “Voor anderen is de brand verleden tijd, voor mij is het mijn dagelijks leven”, zegt de Afghaan Babak. “Mijn celgenoot is dood en ik leef nog. Waarom ben ik niet dood? Nederland is mijn land, maar ook mijn graf.”

Dan neemt Ed van Thijn, oud-burgemeester van Amsterdam, het woord. Zijn betoog is vlammend en vooral politiek. De brand is ‘een open wond in de canon van de Nederlandse geschiedenis’, zegt hij. De kerk applaudisseert. De Turk Muhammet Simsek staat dan al buiten, met sigaret en betraande ogen. Hij overleefde het vuur vorig jaar ternauwernood. De kerkdienst doet hem goed, zegt hij, maar het werd hem even te zwaar. Later die avond vertrekt Simsek richting het cellencomplex, waar, net als op twintig andere plaatsen in Nederland, een wake is. De Soedanees Erdries Ahmad blijft in Amsterdam achter. “Je moet de emotie niet altijd willen opzoeken. Het is genoeg zo.”